

UMEÅ
UNIVERSITET

region
västerbotten

Region
Västernorrland

REGION
NORRBOTTEN

REGION
JÄMTLAND
HÄRJEDALEN

ALF-budget 2026

med verksamhetsplanering för ALF-kommittén

Version: 2025-12-04

INNEHÅLL

1. ÖVERGRIPANDE VERKSAMHETSPLANERING FÖR ALF-KOMMITTÉN ÅR 2026	3
1.1 ALF-kommitténs uppdrag	3
1.2 Övergripande mål för forskning och utbildning.....	3
1.3 Mål och aktiviteter för 2026.....	4
2.1 Övergripande budgetförutsättningar 2026	6
2.1.1 Indirekta kostnader/overhead (OH) 2026	7
Förklaring av kostnadsslag OH	7
2.1.2 Särskilt avsatta administrativa tjänster	8
2.2 Sparat kapital och ingående balanser.....	9
2.2.1 Sparat kapital och ingående balanser.....	9
3 BUDGET FÖR GRUNDUTBILDNING	11
3.1 Förändring och kommentar budget grundutbildning.....	12
3.1.1 ALF-ersättningen GU	12
3.1.2 Gemensamma kostnader GU	13
3.1.3 Fördelning av tilldelning till RN, RVN och RJH i LP4U GU.....	14
3.1.4 Basenheter GU	14
3.1.5 Budgeterat resultat GU	14
4 BUDGET FÖR FORSKNING.....	15
4.1 Förändring och kommentar budget forskning.....	16
4.1.1 ALF-ersättning FO.....	16
4.1.2 Basenheter FO.....	16
4.1.3 Centralt sökbara medel FO.....	16
4.1.4 Strategiska satsningar FO	17
4.1.5 Gemensamma kostnader FO.....	17
4.1.7 Budgeterat resultat FO.....	19
Bilaga 1 – f.d. LUA-Mi.....	20

1. ÖVERGRIPANDE VERKSAMHETSPLANERING FÖR ALF-KOMMITTÉN ÅR 2026

1.1 ALF-kommitténs uppdrag

ALF-kommitténs huvuduppdrag är att, på uppdrag av Norrlands universitetssjukvårdsstyrelse (NUSS), bereda frågor som rör ALF-medlens användning, fördelning och redovisning och därtill knutna frågor, samt att hantera frågor rörande ALF-finansierad grundutbildning på läkarprogrammet och ALF-finansierad klinisk/translationell forskning.

ALF-kommittén ska även:

- Efter beredning i arbetsgrupper och extern bedömning (vissa utlysningar), fatta beslut i ärenden om nyttjande och/eller tilldelning av ALF-medel inom ramen för av NUSS fastställd ALF-budget.
- Ansvara för beredning av samverkansfrågor som rör AT-, BT- och ST-utbildning av läkare.
- Lämna uppdrag till lokalplaneringsrådet kring de frågor som rör den lokalplanering som ingår i samverkan samt övergripande lokalutveckling som stödjer de gemensamma visionerna och målen.
- Lämna uppdrag till FoU-rådet för rådgivning och beredning av frågor som rör klinisk/translationell forskning och läkarutbildning och som ingår i samverkan.

1.2 Övergripande mål för forskning och utbildning

De övergripande målen för all samverkan mellan Umeå universitet (UMU) och Region Västerbotten (RV) – och genom hängavtal även med övriga regioner i Norra sjukvårdsregionen – är enligt det regionala samarbetsavtalet:

- klinisk forskning och utbildning på forskarnivå av hög kvalitet inom hela samverkansområdet,
- utbildning med hög kvalitet av läkare, tandläkare och andra yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården, där utbildningarna ska leda till hög studentnytta, samt
- hälso-, sjuk- och tandvård av hög kvalitet inom regionerna.

Mål för **forskning inom ALF-kommitténs ansvarsområde** är att:

- Kontinuerligt stödja, utveckla och garantera en klinisk forskning av hög vetenskaplig kvalitet med spets, bredd och befolkningsnytta som förutsättning för ett konkurrenskraftigt forskningsuniversitet med god akademisk utbildning och en högklassig hälso- och sjukvård i Norra sjukvårdsregionen.
- Stödja utvecklingen av universitetssjukvården i Norra sjukvårdsregionen och bidra till en attraktiv forskningsmiljö inom såväl akademi som hälso- och sjukvård.
- Stödja uppbyggnad av ändamålsenlig och modern infrastruktur för klinisk forskning.
- Stödja utveckling av nätverk och forskningsmiljöer som stimulerar samarbeten och forskningsutbyten mellan olika discipliner/områden.
- Främja rekrytering av unga forskare samt stödja deras etablering och karriärutveckling för att säkra klinisk forskning och kompetensförsörjning inom universitetssjukvården.

Mål för **utbildning inom ALF-kommitténs ansvarsområde** är att:

- Region Västerbotten (RV), Region Västernorrland (RVN), Region Norrbotten (RN) och Region Jämtland Härjedalen (RJH) tillsammans med Umeå universitet (UMU) ska bedriva verksamhetsintegrerat lärande (VIL) med hög kvalitet som ger läkarstuderande möjlighet att nå hög kompetens både teoretiskt, praktiskt och kliniskt.
- Läkarutbildningen ska vara nationellt attraktiv och försörja hälso- och sjukvården i Norra sjukvårdsregionen med välutbildade och kompetenta läkare.
- Utbildningen ska vara likvärdig oavsett val av studieort från termin 6 på läkarprogrammet.
- Utbildningen ska garantera lika villkor för läkarstudenter av olika kategorier. Sexuella trakasserier, diskriminering och kränkande särbehandling ska aktivt motverkas även under klinisk utbildning.

1.3 Mål och aktiviteter för 2026

Mål 2024	Aktiviteter	Tidplan
ALLMÄNT		
Medvetenhet om FoU-uppdraget & samverkan på alla nivåer.	Öka kommunikationen om FoU-uppdraget.	Fortsätter 2026
Ändamålsenliga lokaler inom ALF.	Tidigare LuaMI – framtida alternativ?	Fortsätter 2026
FORSKNING		
Öka förutsättningarna för klinisk forskning av hög kvalitet och främja utvecklingen av akademisk miljö i norra sjukvårdsregionen.	Var god se nedan för delmål.	
Effektiv process och tydliggörande av resultatpremien som underlag för bas-ALF.	Utvärdering av utfallet av beslutade förändringar i resultatpremien.	2026
Patient-/brukarmedverkan ska vara implementerat i klinisk forskning.	Revidering av kriterier för brukarmedverkan.	2026
Optimerad forskningsinfrastruktur inom Norra sjukvårdsregionen.	Synliggöra tillgänglig forskningsinfrastruktur i norra regionen.	Fortsätter 2026
Tydliga & attraktiva karriärvägar för kliniska forskare i norra sjukvårdsregionen.	Utredda och analysera forskar-AT, forskar-BT och forskar-ST. Karriärvägar för professionsutbildade generellt inom klinisk forskning.	Fortsätter 2026
Effektivt nyttjande av ALF-forskningsmedel.	Utvärdering av gemensamma ALF-finansierade infrastrukturer enligt plan.	Fortsätter 2026

GRUNDUTBILDNING		
Högkvalitativ läkarutbildning i norra regionen.	Stödja införande av 6-årigt läkarprogram inklusive utveckling av delmoment inom det 5,5-åriga programmet.	2026–2027
Ändamålsenlig volym för det verksamhetsintegrerade lärandet.	Utvärdera och utreda förutsättningar för att utöka det glesbygdsmedicinska spåret.	2026–2027
Hög kvalitet på handledning under det verksamhetsintegrerade lärandet.	Planera och utprova ny modell för handledarutbildning.	2026–2027
Goda förutsättningar för kursen klinisk medicin 6 (termin 12).	Stötta regionerna med att införa kliniska undervisningsmottagningar.	2026–2027
Optimalt system i norra regionen för klinikernas budgetering och rapportering av GU-ALF-medel.	Uppföljning av hur GU-medel används.	2026

2 BUDGETÖVERSIKT

2.1 Övergripande budgetförutsättningar 2026

ALF-tilldelningen uppgår, baserat på budgetpropositionen i september 2025, till 316 mnkr, i detta ingår medel för grundutbildning med 102,9 mnkr utifrån 1 170 HST och uppräkningsindex. Medel till forskning uppgår enligt budgetpropositionen till 218,4 mnkr, utökat med statligt index.

Några gemensamma kostnader är schablonfördelade mellan grundutbildning och forskning. Fördelningsprocenten finns angiven i tabellerna där grundutbildning anges först.

- Indexökning av anslag från staten uppgår till 1,84 %.
- Kostnadsuppräkningsindex kopplat till landstingsprisindex är 2,27 %.
- Lokalkostnaderna har räknats upp med det sammanvägda lokalindexet 2,06 %, i enlighet med en överenskommelse mellan parterna i den tidigare samverkansstyrelsen.
- Utbildningsuppdraget på läkarprogrammet uppgår år 2026 till 1 170 helårsstudenter (HST) enligt budgetpropositionen från september 2025.

2.1.1 Indirekta kostnader/overhead (OH) 2026

Inför ALF-budget 2018 reviderades modellen för indirekta kostnader/overhead (OH) på ALF-anslaget efter överenskommelse mellan parterna. Den reviderade modellen – som baseras på RVs nya interna modell för indirekta kostnader och OH – medförde för ALF-budgeten att påslaget på de budgeterade kostnader som enligt överenskommelse ska beläggas med OH beräknades till 19,50% för år 2018, vilket motsvarar 16,32% av anslagsintäkten, att jämföra med tidigare 13 % av intäkten. Denna nivå bibehålls tills vidare enligt överenskommelse mellan parterna.

I OH-påslaget, som baseras på RVs TotalKostnadsBokslut (TKB) för år 2016, ingår numera täckning för kostnader för kapitaltjänst (ränta och avskrivningar på investeringar), lokalplaneringsresurs på RV Fastighet, telekostnader, utbyte och reparationer av mindre slag på fastighetsinventarier, kostnader som tidigare år budgeterats som enskilda poster i budgeten.

Uppdelningen i kostnadsslag som inkluderas i påslaget för indirekta kostnader/OH framgår av tabell 1.

OH-beräkning	
	Andel
Indirekta kostnader	6,66 %
<i>MT, IT, Tele</i>	<i>3,75 %</i>
<i>Allmän service</i>	<i>1,17 %</i>
<i>Kapitaltjänstkostnader utrustning</i>	<i>1,73 %</i>
OH verksamhet	7,04 %
<i>Administrativ</i>	<i>5,54 %</i>
<i>Övr personalkostnader</i>	<i>0,87 %</i>
<i>Material</i>	<i>0,63 %</i>
OH Centralt	2,63 %
<i>Koncerngemensamt</i>	<i>2,63 %</i>
Summa	16,32 %
Påslag	19,50 %

Tabell 1

Förklaring av kostnadsslag OH

MT, IT, Tele: Medicinsk teknisk utrustning, IT-kostnader för personal och infrastruktur

Allmän service: Kostnader för intern serviceverksamhet, patienttransporter mm

Kapitaltjänstkostnader utrustning: Avskrivningar för MT/IT-utrustning och övriga maskiner/inventarier inklusive internränta.

Klinikadministrativa kostnader: Kostnader för administrativ personal inklusive ledning och ledningsfunktioner.

Övriga personalkostnader: Utbildning, resor, kost och logi

Material: Förbrukningsmaterial/inventarier

Lokaler, hyra och städ: Kostnader för fastighet inklusive avskrivningar och internränta (separat post i ALF-budget)

Koncerngemensamt: Gemensamma kostnader för ekonomi och personalfunktioner, ledningsfunktioner och staber.

2.1.2 Särskilt avsatta administrativa tjänster

Vissa administrativa tjänster inom ALF-området finansieras direkt i ALF-budgeten, vilket ska avtalas årligen i budgetbeslutet.

För 2026 utgörs detta av följande kostnader:

- 1,75 ÅA vid RVs FoUI-stab för hantering av exempelvis utlysningar av ALF-medel, processledning, uppföljningar, utredningar/utvärderingar, administration av ALFnorra.se.¹
- 0,1 ÅA i kansliresurs för resp. övrig region (RN, RVN, RJH) för hantering av utlysning av ALF-medel där, i enlighet med föregående punkt.
- 0,18 ÅA lokalbokningsresurs RV (andrahandsuthyrning av ALF-lokaler)
- 0,25 ÅA lokalcontroller UMU (för hantering/kartläggning av ALF-lokaler, ffa. på NUS, i samråd med RV Fastighet)
- 0,40 ÅA kansliresurs GU UMU (koordinering av klinisk placering för läkarprogrammets studenter. Fram till budgeten 2024 var omfattningen 0,25 ÅA. Efter att PRL i sitt äskande framhöll att arbetsuppgiften blivit mer resurskrävande, ökades omfattningen.

¹ Parterna är överens om att den del som hanterar utlysningar av ALF-medel (beräknad till 1,0 ÅA) och de som utreder, tar fram underlag för strategiska ALF-beslut inom både GU och FO, koordinerar FoU-rådet samt processleder arbetet med utveckling av ALF-webbsida, administrativt stöd i arbetet att få så bra utfall som möjligt vid kommande utvärderingar av klinisk forskning och universitetssjukvård (beräknad till 0,75 ÅA) kan belasta ALF-budgeten som direkt kostnad. FoUI-staben RV ingår inte i underlaget för indirekta kostnader/OH vid beräkning av andelen indir kostn/OH i RVs totalkostnadsbokslut, och därmed inte heller i den nya OH-modellen för ALF-budgeten. Det övriga stödet till ALF-systemet betraktar parterna för 2026 som något RV bidrar med i likhet med att UMU och regionlandstingen också bidrar med stöd som del i samverkansarbetet.

2.2 Sparat kapital och ingående balanser

2.2.1 Sparat kapital och ingående balanser

Från tidigare budgetår finns sparade och oförbrukade medel motsvarande totalt 9,5 mnkr. Av detta totala oförbrukade kapital avser -20,9 mnkr grundutbildning och +30,4 mnkr forskning. Detta är ingående balans till budgetår 2025.

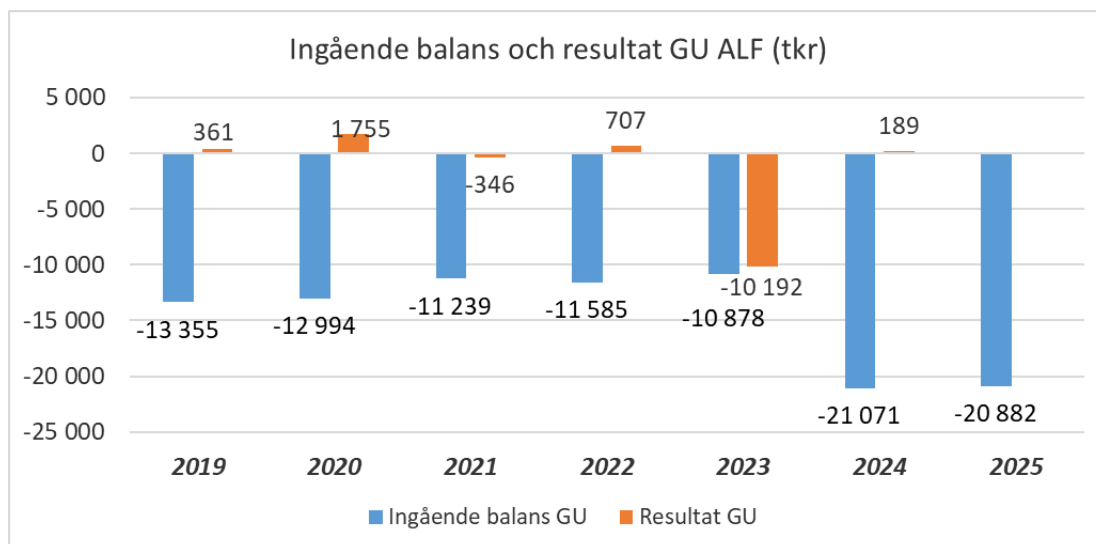

Diagram 1

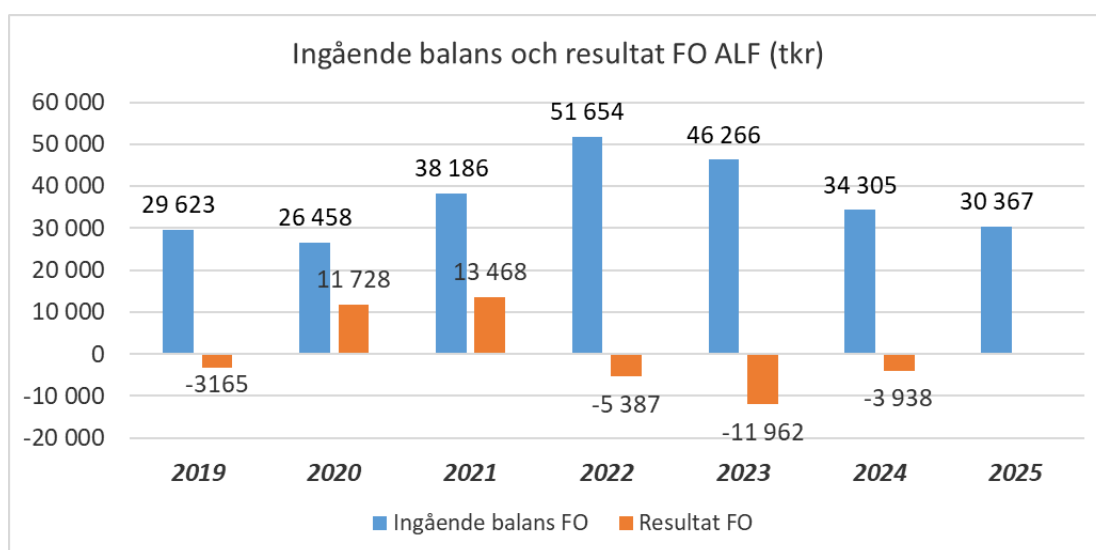

Diagram 2

Viktigt att understryka är att sparade medel härrör från tiden t.o.m. budgetåret 2014, dvs innan det nya ALF-avtalets ikraftträdande vilket därefter omöjliggjorde överföring av medel från ett år till nästa.

2.3 Fördelning av budget 2026

Budget 2026	Budget GU	Budget FO	Budget totalt 2026	Budget totalt 2025
ALF-ersättning				
ALF-ersättning	-102 893	-218 438	-321 331	-315 501
Hysesintäkt 2-handsuthyrning	-300	0	-300	-300
Intäkter S:a	-103 193	-218 438	-321 631	-315 801
Basenheter				
Drift- och personalkostnader	63 032	63 294	126 326	125 894
Lokalkostnader	3 860	23 550	27 410	27 137
Basenheter S:a	66 892	86 844	153 736	153 031
Gemensamma kostnader				
Drift- och personalkostnader	8 829	12 524	21 353	21 585
Lokalkostnader	14 532	23 988	38 520	39 794
Gemensamma kostnader S:a	23 362	36 511	59 873	61 379
Centralt sökbara medel				
Drift- och personalkostnader	0	59 121	59 121	55 863
Centralt sökbara medel S:a	0	59 121	59 121	55 863
Strategiska satsningar				
Drift- och personalkostnader	0	5 649	5 649	4 641
Strategiska satsningar S:a	0	5 649	5 649	4 641
OH-kostnader				
OH-kostnader	12 939	32 813	45 752	44 432
OH-kostnader S:a	12 939	32 813	45 752	44 432
Disposition av balanserat kapital	0	-2 500	-2 500	-3 545
Disposition av balanserat kapital S:a	0	-2 500	-2 500	-3 545
Totalsumma	0	0	0	0

Tabell 2

3 BUDGET FÖR GRUNDUTBILDNING

	GU %	FO %	Budget GU, 2026	Budget GU, 2025	Differens	Förändring
ALF-ersättning						
ALF-ersättning			-102 893	-101 032	-1 861	2%
Hysesintäkt 2-handsuthyrning			-300	-300	0	0%
ALF-ersättning S:a			-103 193	-101 332	-1 861	2%
Basenheter						
Basenheternas kostnader för GU, RV	100%	0%	42 544	42 740	-197	0%
Basenheternas kostnader för GU, RJH, RN, RVN	100%	0%	20 488	19 860	629	3%
Basenheter, lokalkostnader ALF	14%	86%	3 860	3 827	34	1%
Basenheter S:a			66 892	66 427	466	1%
Gemensamma kostnader						
Funktionshyra gemensamma utbildningslokaler	100%	0%	1 720	1 682	38	2%
Gem stab GU, 40 % kansliresurs UMU för läkarprogrammet	100%	0%	276	266	10	4%
Gem stab FO, adm resurs RV 1,75	17%	83%	237	228	9	4%
KLUM (kliniska undersökningsmetoder)	100%	0%	2 502	2 447	56	2%
KLUM (regionen x 3)	100%	0%	105	103	2	2%
Medicinska Biblioteket 6M	15%	85%	357	936	-579	-62%
PU (Professionell utveckling) GU-ALF	100%	0%	3 673	3 974	-302	-8%
Rättsmedicin	100%	0%	396	387	9	2%
Resor och boende, klinisk tjänstgöring för LP4U	100%	0%	290	265	25	9%
Lokalcontroller UMU 0,25	50%	50%	148	142	6	4%
Resor och boende vid utlokalisering till annan basenhet	100%	0%	1 000	1 000	0	0%
Andrahandsuthyrning ALF lokaler 0,18 ÅA	100%	0%	100	98	2	2%
Vaccinationer	100%	0%	247	220	27	12%
Gemensamma lokalkostnader för GU	100%	0%	10 082	8 395	1 687	20%
Möblemang Studentuppehållsrum	100%	0%	84	0	84	
ALF-webbsida	20%	80%	3	3	0	0%
Investeringshyra KTC	100%	0%	0	0	0	
Grundhyra KTC	100%	0%	1 174	1 152	23	2%
Time-edit lokaler RV	100%	0%	124	122	2	2%
Lokaler Dissektionsundervisning	100%	0%	193	190	3	2%
Lokaler PRL Kansli	100%	0%	650	637	13	2%
Gemensamma kostnader S:a			23 362	22 248	1 114	5%
Strategiska satsningar						
isk sabbatical	100%	0%	0	0	0	
Strategiska satsningar S:a			0	0	0	
OH-kostnader						
OH-kostnader			12 939	12 657	282	2%
OH-kostnader S:a			12 939	12 657	282	2%
Disposition av balanserat kapital			0	0	0	
Disposition av balanserat kapital S:a			0	0	0	
Totalsumma			0	0	0	

Tabell 3

3.1 Förändring och kommentar budget grundutbildning

3.1.1 ALF-ersättningen GU

Utgångspunkt för beräkning av ersättningen för läkarprogrammet är den av regeringen till riksdagen i samband med regleringsbrevet beslutade dimensioneringen av utbildningen. Utbildningsuppdraget, för Umeå universitet och tillhörande ALF-region, enligt budgetpropositionen i september 2025, för verksamhetsår 2026 uppgår till 1 170 HST (helårsstudenter).

Helårsstudenter totalt	2023	2024	2025	2026	2027	2028
HST enligt BP 2022/2023	1 170	1 170	1 170			
HST enligt BP 2023/2024		1 170	1 170	1 170		
HST enligt BP 2024/2025			1 170	1 170	1 276	
HST enligt BP 2025/2026				1 170	1 276	1 276

Tabell 4

I tabell 4 visas det totala utbildningsuppdraget angivet i antal HST för läkarutbildningen, d.v.s. utbildningsuppdraget för de första 11 terminerna på programmet. Det är först 2027 som de första studenterna som följer sin kull på Läkarprogrammet 360 hp beräknas nå termin 12 och ett eventuellt utökat uppdrag kan budgeteras.

Ersättningen till regionerna för grundutbildning av läkare beräknas utifrån av staten fastställd ersättning per HST för medverkan i grundutbildning av läkare uppräknat till 2026 års prisnivå. ALF-tilldelningen för grundutbildning 2026 uppgår till 102,9 mnkr (år 2025: 101 mnkr) varav 20,5 mnkr (år 2025: 19,9 mnkr) fördelas till RVN, RN och RJH för deras andel av kliniskt undervisningsuppdrag i "LP4U" (Läkarprogrammet på 4 utbildningsorter, UMU).

3.1.2 Gemensamma kostnader GU

Gemensamma kostnader för läkarprogrammet består av följande avsättningar och fördelas 76,29 % RV och 23,71 % RJH, RVN och RN där inget annat framgår:

- Gemensamma lokalkostnader för GU inkl. lokaler i Umeå p.g.a. LP4U
- KLUM (kliniska undersökningsmetoder)
- Vaccinationer av läkarstudenter
- Rättsmedicin och PU
- Gem stab GU, 0,40 ÅA kansliresurs UMU för läkarprogrammet (2025: 0,40 ÅA)
- Medicinska biblioteket (fördelas GU 15 %, FO 85 %)
- Funktionshyra för gemensamma utbildningslokaler. Standardiserad årsavgift per kvm för videokonferensutrustning utifrån läkarprogrammets behov, som inkluderar support, uppgradering, del i videobrygga mm.
- Grundhyra KTC
- Kostnad till UMU för Time-edit lokalbokningssystem
- Resor och boende i Umeå för studerande från övriga orter än Umeå, för klinisk tjänstgöring och examination i Umeå, när det inte kan ske på regionorterna. Fördelas enbart till RJH, RVN och RN.
- Resor och boende, stöd till avsändande basenhet vid utlokaliseringar för klinisk tjänstgöring, fördelas enbart till RV
- Lokalplaneringsresurs (controller UMU) för hantering av ALF-lokaler (fördelas GU 15%, FO 85%), fördelas enbart till RV
- Lokalbokningsresurs 0,18 ÅA (administrerar andrahandsuthyrningen av ALF-lokaler), fördelas enbart till RV
- ALF-webbsida (fördelas GU 20 %, FO 80 %)
- GEM stab FO, 1,75 ÅA adm resurs RV (fördelas 17 % GU och FO 83 %)
- Pedagogisk sabbatical (Tillkom till budget 2024, men har en nollbudget i budget 2026)

Ersättning för kliniska undersökningsmetoder (KLUM) fastställs i budget och fördelas efter faktura till Medicincentrum och Hjärtcentrum vid NUS, enstaka hälsocentraler i Västerbotten. Ersättning till RJH, RN och RVN sker med i förväg budgeterad summa för denna aktivitet (35 tkr per ort).

Budgetposterna Professionell Utveckling (PU), KLUM och Rättsmedicin är centralt avsatta budgetposter inom ALF, redovisas separat och ingår inte i fördelningen till basenheterna. Medel fördelas dock till PU och Rättsmedicin enligt poängfördelningsnyckel fastställd av PRL såsom för basenheternas GU-ALF. Pedagogisk sabbatical är klassificerat som en strategisk satsning, men eftersom kostnaden belastar GU hanteras det som en "gemensam kostnad" i syfte att fördela detta med samma fördelningsnyckel som ovan till alla regioner.

Gemensamma lokalkostnader GU består av följande kostnader:

	Tkr, 2026	Tkr, 2025
KTC grundhyra	1 174	1 152
PU	402	397
Föreläsningssalar, undervisnings-lab	5 847	5 887
Omklädningsstudenter	993	982
Uppehållsyta, studenter	964	1 129
Studieyta – Medicinska biblioteket	1 876	0
Dissektionsundervisning	193	190
Läkarprogrammet kansli	650	637
GU, gemensamma kostnader	12 100	10 374

Tabell 5

3.1.3 Fördelning av tilldelning till RN, RVN och RJH i LP4U GU

Den kliniska delen av läkarutbildningen omfattar terminerna 5–9 och 11 samt enstaka moment på tidigare terminer. Inom LP4U har varje ort utanför Umeå ett minimiuppdrag om 50 HST för terminerna 6–9 och 11. Detta omfattar 150 HST, eller 50 HST per studieort i regionen utanför Umeå för 2025. Antalet kan variera upp till 55 HST för RN och 60 HST för RJH och RVN inom ramen för avtalet. Under 2017–2023 skedde en utbyggnad av antalet HST. Antalet kliniska helårsstudenter per regionaliseringsort och år har dessutom över tid varierat något utifrån söktryck och studieavbrott/studieuppehåll. Av 102 893 tkr i anslag för grundutbildning, vilket omfattar anslag för klinisk utbildning samt gemensamma kostnader inom grundutbildning, fördelas detta enligt avtal med respektive region.

Period	2022	2023	2024	2025	2026
Antal HST totalt enligt budgetprop	1154	1170	1170	1170	1170
Antal HST ALF totalt (T5-T9 och T11)	636	644	648	648	648
Varav HST ALF - RV	486	494	497	495	494
Varav HST ALF - RJH, RN, RVN	150	150	151	153	154

Tabell 6

3.1.4 Basenheter GU

När gemensamma avsättningar och fördelning till studieorterna Sunderbyn, Sundsvall och Östersund dragits av från ALF-GU-beloppet, fördelas återstoden till basenheter inom RV enligt fördelningsnyckel som årligen fastställs av programrådet för Läkarprogrammet (PRL). Samma fördelningsnyckel ligger till grund för den lokala fördelningen på studieorterna Sunderbyn, Sundsvall och Östersund.

3.1.5 Budgeterat resultat GU

Budgeterat resultat inom grundutbildning är 0 tkr, dvs. budgeten är balanserad.

4

BUDGET FÖR FORSKNING

	GU %	FO %	Budget FO, totalt 2026	Budget FO, totalt 2025	Differens	Förändring
ALF-ersättning			-218 438	-214 469	-3 969	2%
ALF-ersättning S:a			-218 438	-214 469	-3 969	2%
Basenheter						
Basenheternas kostnader för FO - RV	0%	100%	55 989	56 730	-741	-1%
Basenheter, lokalkostnader ALF	14%	86%	23 550	23 310	239	1%
Basenheternas kostnader för FO - RJH, RN, RVN	0%	100%	7 305	6 564	741	11%
Basenheter S:a			86 844	86 604	239	0%
Centralt sökbara medel						
Projektmedel seniora	0%	100%	29 800	28 400	1 400	5%
Projektmedel juniora	0%	100%	13 200	12 600	600	5%
Universitets-ST	0%	100%	5 070	5 140	-70	-1%
Medel för forskning vid anställning och befordran	0%	100%	451	975	-524	-54%
AT-forskarmånader	0%	100%	4 650	4 400	250	6%
Utlysta investeringsmedel för infrastruktur	0%	100%	3 000	2 288	712	31%
Universitetsöverläkare	0%	100%	1 750	1 080	670	62%
Fo-förordnanden för vissa leg yrken	0%	100%	1 200	980	220	22%
Centralt sökbara medel S:a			59 121	55 863	3 258	6%
Strategiska satsningar						
ALF-kommitténs strategiska resurs	0%	100%	1 419	861	558	65%
Forskningsabbatical	0%	100%	680	680	0	0%
Periodiserad internationell postdoc	0%	100%	1 800	1 350	450	33%
REDCap	0%	100%	0	0	0	
Strategisk satsning projekt*	0%	100%	1 750	1 750	0	0%
Strategiska satsningar S:a			5 649	4 641	1 008	22%
Gemensamma kostnader						
Medicinska Biblioteket 6M	15%	85%	2 023	5 304	-3 281	-62%
Bidrag lokalkostnader speclab	0%	100%	6 092	5 969	123	2%
Biobanken Norr	0%	100%	5 000	5 000	0	0%
PU (Professionell utveckling) Fo-ALF	0%	100%	200	400	-200	-50%
Kliniskt Forskningscentrum (KFC) Umeå	0%	100%	1 692	1 654	38	2%
Kliniskt Forskningscentrum (KFC) regionen x 3	0%	100%	771	754	17	2%
Gem stab FO, adm resurs RV 1,75	17%	83%	1 157	1 115	42	4%
Gem stab FO, adm resurs regionen 3 * 0,1	0%	100%	288	282	6	2%
Gem stab FO, arvode granskare samt omkostnad	0%	100%	500	500	0	0%
ALF-kommitté möten						
Drift och personalkostnader speclab	0%	100%	401	392	9	2%
Lokalcontroller UMU 0,25	50%	50%	148	142	6	4%
Lokalkostnader	0%	100%	15 725	15 122	603	4%
ALF-webbsida	20%	80%	14	14	0	0%
RC Norr - Statistiker & HTA	0%	100%	851	832	19	2%
Forum Norr Umeå & Scapis	0%	100%	900	900	0	0%
Forum Norr regionen x 3	0%	100%	750	750	0	0%
Gemensamma kostnader S:a			36 511	39 131	-2 619	-7%
OH-kostnader						
OH-kostnader			32 813	31 775	1 037	3%
OH-kostnader S:a			32 813	31 775	1 037	3%
Disposition av balanserat kapital			-2 500	-3 545	1 046	-29%
Disposition av balanserat kapital S:a			-2 500	-3 545	1 046	-29%
Totalsumma			0	0	0	

Tabell 7

* Strategiska satsningar projekt är en summering av projekten: GMC Norr, AI-rekonstruktion

4.1 Förändring och kommentar budget forskning

4.1.1 ALF-ersättning FO

Basenhets-ALF fördelas till RJH, RVN och RN enligt samma principer som för fördelning till basenheter inom RV. Utlysningar av centrala ALF-medel, infrastruktur och medel för särskilda forskartjänster (t.ex. forskar-AT och universitets-ST) är öppna för hela norra sjukvårdsregionen.

4.1.2 Basenheter FO

Fördelningen av ALF FO-medel till basenheterna är oförändrad 2026 jämfört med 2025 och uppgår till 63,3 mnkr. RJH, RVN och RN är med i samma fördelning av resultatpremiebaserad tilldelning men deras utfall redovisas som en egen rad p.g.a. att posten inte belastas med OH. Tilldelningen totalt till RJH, RVN och RN har ökat med 0,7 mnkr jämfört med 2025.

Medlen till basenheterna för FO har t.o.m. 2023 fördelats med 1/3-del baserat på vardera fraktionering av publikationer, externa bidrag och examina. Från och med 2024 övergick fördelningen till fasta belopp i ersättning till basenheterna för doktorsexamina, 75 tkr/år i tre år, respektive docentur, 150 tkr/år i tre år. Eventuellt överskott från examinas 1/3-del placeras i första hand i en särskild pott för riktade satsningar, därefter fördelas kvarvarande medel till basenheterna utifrån prestation inom de andra två områdena.

4.1.3 Centralt sökbara medel FO

Centrala ALF-medel utlyses årligen i form av treåriga forskningsanslag. Avsikten är att långsiktigt stödja och stimulera:

- Klinisk forskning av hög kvalitet med tydlig patient- och befolkningsnytta och relevans för hälso- och sjukvården
- Högkvalitativ translationell forskning med tydlig klinisk relevans

Liksom tidigare ligger extern bedömning till grund för fördelning av medel, vilket sker till två grupper av forskare, seniora (>7 år från disputation) respektive juniora (≤7 år från disputation). Det senare görs i syfte att särskilt stimulera akademiskt unga forskare. Till budgetår 2025 utökades centrala ALF-medel från 13 mkr/år till 15 mkr/år. Vid full utbyggnad 2027 medför detta att budgetutrymmet för centrala ALF-medel ökar från 39 mkr till 45 mkr/år. Denna utökning finansieras i huvudsak med forskningsmedel som frigjorts inom ALF-budgeten efter översyn och pågående förändringsarbete vid Medicinska biblioteket i NUS.

ALF-kommittén arbetar aktivt för att utveckla karriärvägar för forskare genom satsningar på forskar-AT (6–12 månaders forskningstid för doktorander) och universitet-ST (postdoktoral forskning 50 % i 4 år eller 33 % i 6 år). Satsningen fortsätter under 2026 med upp till tre nya universitets-ST, forskar-AT med upp till åtta nya förordnanden, samt internationell periodiserad post doc med upp till fyra förordnanden.

Sökbara ALF-investeringsmedel för forskningsinfrastruktur utlyses årligen från centrala ALF. ALF-kommittén bedömer att behovet av dessa medel kvarstår och budgeterar 3,0 mnkr för 2026. Från och med 2026 upphör kravet på 50 procent medfinansiering, men medfinansiering beaktas fortsatt som meriterande.

Nytt för budgetår 2024 var implementering av utlysning av internationella post doc tjänster anpassade för kliniskt verksam personal. Tjänsterna bygger på individanpassade tjänster som möjliggör kombination av klinisk tjänstgöring varvat med perioder av internationella post.doc. vistelser. Ambitionen är att detta ska möjliggöra en klinisk utveckling samtidigt med en akademisk meritering i form av en internationell postdoktoral vistelse. Satsningen fortsätter och utökas under 2026.

4.1.4 Strategiska satsningar FO

ALF-kommittén gör strategiska satsningar som syftar till att stödja uppstart av större projekt eller infrastrukturer som har potential att gagna många forskare. En policy för strategiska satsningar vilken omfattar regler om utvärdering och en tidsbegränsning på maximalt 5 år finns. Därefter förväntas projektet/infrastrukturen få finansiering från andra bidragsgivare eller genom användaravgifter, och ALF-stödet avslutas. ALF-kommittén kan i enstaka fall besluta om fortsatt stöd i form av en ALF-finansierad gemensam infrastruktur.

Från 2021 inleddes en separat satsning på RedCap (ett web-baserat system för insamling av data i kliniska studier) vilket distribueras via KFC i Umeå i samarbete med ITS Umeå universitet. Kostnaden för lagring av data i RedCap kommer även 2026 täckas av användaravgifter, medan KFC Umeå erbjuder användarstöd till självkostnadspris.

År 2022 påbörjades två satsningar, GMC Norr och Kompetenscentrum för tillämpad AI. Vid den treåriga utvärderingen beslutades att fortsätta bevilja GMC Norr finansiering i ytterligare 2 år, t.o.m. 2026. År 2025 påbörjades satsningen AI-rekonstruktion inom MRI, där AI-algoritmer används för att förbättra bildkvaliteten genom bättre hantering av brus och återgivning av detaljer. Detta gynnar den kliniska forskningen inom bilddiagnostik och kan på sikt förbättra precisionen i kliniska undersökningar och möjliggöra mer exakta diagnoser och behandlingar.

4.1.5 Gemensamma kostnader FO

Forum Norr är fr o m budgetår 2022 en gemensam ALF-finansierad infrastruktur. Från och med budgetår 2023 ingår även en avsättning till nationellt Scapis-kontor med 250 tkr. Forum Norr är en av Norra sjukvårdsregionens plattformar för infrastruktur rörande klinisk forskning i samverkan med universitet och näringsliv samt utgör sjukvårdsregionens nod i det nationella samarbetet Kliniska Studier Sverige som samordnas av Vetenskapsrådet. Forum Norr bygger på samverkan mellan FoU-organisationerna i Norra sjukvårdsregionen samt Medicinska fakulteten vid Umeå universitet. De operativa enheterna i Forum Norr utgörs av fyra kliniska forskningscentra (KFC), ett i varje region, samt kompetenser inom regulatoriskt regelverk, GCP-utbildning, statistik och FoU-utveckling. Forum Norr samarbetar med Regionalt Biobankscentrum, MT-FoU och Registercentrum Norr. År 2016 gjordes en strategisk satsning på de fyra KFC och Forum Norr för att bygga upp infrastruktur kring klinisk behandlingsforskning; detta i form av bidrag till 0,5 ÅA forskningssköterska på var och en av de fyra orterna samt ledningsfunktion för noden.

Från och med budgetår 2023 ingår en avsättning till Norra sjukvårdsregionens HTA-enhet på 400 tkr.

Sedan 2022 utgör en statistikerresurs vid Registercentrum Norr till forskarnas förfogande inför nationella ansökningar om forskningsbidrag en gemensam satsning. Satsningen har befunnits vara av strategiskt värde och finansieras även fortsättningsvis.

Kliniskt Forskningscentrum (KFC) Umeå är en för universitetssjukhuset *core facility* med en gemensam basfinansiering från ALF respektive RV. KFC i Umeå har ett fast infrastrukturellt stöd från ALF i form av lön till föreståndare (0,25 ÅA), forskningssköterska (1,0 ÅA) och administratör (1,0 ÅA). De tre regionlandstingen ersätts med driftsbidrag till deras KFC.

Fr o m budget 2016 hanteras f d LUA-Mi och Tumörbiologi budgetposter för lokaler som gemensamma kostnader i budget eftersom dessa utgifter ändå belastar forskningsanslaget.

Biobanken Norr är en viktig övergripande forskningsstödjande infrastruktur. En nationellt anpassad prislista för självkostnadsavgifter för forskare finns. ALF-stödet till Biobanken Norr är en gemensam infrastruktur med en kostnad som för 2024 ligger på maximalt 4,3 mnkr, samma belopp som sedan 2016. Inför budgetår 2025 ökar budget till biobanken till 5 mnkr för att täcka ökade kostnader för lagring och uttag av biobanksprov. Under 2024 noterade ALF-kommittén att datainsamling och förvaltning av prover inom NSHDS sedan några år finansierats inom ramen för Biobanken Norrs forskningsstödjande infrastrukturmedel. Detta innebär att NSHDS indirekt har fått strategiskt stöd utan att ha varit konkurrensutsatt. Inför budget för 2027 behöver detta ses över.

Medicinska biblioteket (MB) vid NUS har sedan många år fått stöd av ALF (85 % FO och 15 % GU), baserat på ett årligt äskande. Fram till och med budgetåret 2024 erhöll MB också stöd från Umu och RV enligt en avtalad överenskommelse om gemensam finansiering. Inför budgetår 2025 sa RV upp det avtalet, vilket innebär att från och med budget 2025 fördelas det äskade budgetbeloppet från MB 80 % ALF och 20 % TUA. Som en del av övergången inför 2025 omvandlades delar av bibliotekets hyrda lokalytor till ALF/TUA-tytor tills en ny långsiktig överenskommelse finns på plats. Den långsiktiga överenskommelsen väntas nu först träda i kraft 2027, vilket innebär att även 2026 ska ses som ett övergångsår. För budgetåret 2026 har MB lämnat ett lägre äskande jämfört med 2025. Detta bygger på förutsättningen att ytterligare lokalytor omvandlas till ALF/TUA-tytor och därigenom kan finansieras av ALF/TUA från och med 2026. ALF:s andel av kostnaden för driften av MB beräknas uppgå till 2 380 tkr (minskning jämfört med 2025: 6 240 tkr). Utöver detta tillkommer lokalkostnader om totalt 3 666 tkr, varav 1 876 tkr avser ytor som tillkom i budget 2025 och 1 790 tkr avser de lokalytor som föreslås omvandlas till ALF/TUA-tytor inför budget 2026. ALF:s totala kostnad för Medicinska biblioteket 2026, inklusive ALF:s andel av MB:s äskande och de lokalkostnader som belastar ALF, uppgår totalt till 6 046 tkr (GU: 2 233 tkr, FO: 3 813 tkr).

Eftersom PU inte har någon egen basenhet där PU-relaterad forskning kan bedrivas avsätter ALF-kommittén 400 tkr per år sedan 2016 i FO ALF som en gemensam kostnad. Under 2023 har dialog förts med ämnesansvarig för PU utifrån att aktiva forskare på PU är berättigade att söka Bas-ALF inom ramen för sina kliniska kopplingar. Den särskilda satsningen på PU planeras börja fasas ut med början 2026 för att avslutas 2029–12

Gemensamma lokalkostnader FO

	Tkr, 2026	Tkr, 2025
Fryshotell	1 905	1 164
Tumörbiologi	1 193	1 200
Kliniskt Forskningscentrum	1 540	1 512
Hysesstöd Avdelningen för biobank- och registerstöd	586	584
Lokalkostnader fd. LUA-Mi	8 712	8 609
Studieyta – Medicinska biblioteket	0	2053
Övriga ytor – Medicinska biblioteket	1 790	0
FO, gemensamma kostnader	15 725	15 122

Tabell 8

4.1.6 Kommentarer kring kostnader avseende f.d. "LUA-Mi"

"LUA-Mi" och Tumörbiologi har en historisk betydelse för norra regionens tilldelning av ALF-medel. Denna historik redogörs för i bilaga 1. Sedan 2016 budgeteras kostnaderna för tidigare Lua-Mi och Tumörbiologi under gemensamma kostnader i FO. Kostnaderna för dessa lokaler har minskat över åren.

4.1.7 Budgeterat resultat FO

Budgeterat resultat inom forskning är -2,5 mnkr, vilket är 1,0 mnkr lägre överbudgetering än 2025. Överbudgeteringen bedöms rimlig utifrån det sparade kapitalet inom forsknings-ALF och utifrån att ALF-kommittén finner det som viktigt att årets intäkt förbrukas.

Bilaga 1 – f.d. LUA-Mi

Historisk bakgrund

I de förhandlingar som fördes i slutet av 50-talet mellan staten och Västerbottens läns landsting om inrättandet av en medicinsk högskola förband sig landstinget att bygga lokaler som skulle inrymma institutioner för bakteriologi, farmakologi och klinisk farmakologi, hygien, patologi, virologi samt även lokaler för ett djurhus. Detta åtagande utvidgades gradvis under åren som följde och i de förhandlingar som följde på LUA 77 åtog sig dåvarande Västerbottens läns landsting (sedermera Region Västerbotten) att tillämpa samma villkor som gällde för dåvarande upplåtna enheter i övrigt och även innefatta utbildnings- och forskningsverksamheten för professorerna i mikrobiologi, medicinsk mikrobiologi, oral mikrobiologi, oral patologi, immunologi, medicinsk genetik, farmakologi, hygien och miljömedicin. I ALF -84 återkom samma uppräkningslista av professorer men till detta lades följande anmärkning:

”Verksamheten inom ämnesområdet mikrobiologi omfattar även annan grundläggande högskoleutbildning än på läkar- och tandläkarlinjen samt annan än medicinsk och odontologisk forskning och forskarutbildning.”

Därmed inkluderades även den professur i mikrobiologi inom naturvetenskapliga fakulteten som inrättades som kompensation för den uteblivna lokaliseringen av Statens bakteriologiska laboratorium (SBL) till Umeå. I samband med ALF-90 tillfördes omvårdnadsforskning till LUA-Mi-systemet och från år 2000 även en professur i epidemiologi.

För dessa lokaler gjordes det redan från början klart att staten skulle svara för att anskaffa och bekosta inventarier och de apparater och instrument som skulle användas inom undervisningen och forskningen medan landstinget skulle tillhandahålla värme, el, gas, vatten etc. samt svara för underhållet av byggnaderna mot en 50 procentig ersättning av kostnaderna. I senare texter uttrycktes inskränkningen att ”staten skall stå för sådan utrustning som markerats med ”U” under övergruppen 4-5 och 8 i Spri råd 6.15, i senare avtal Spri råd 6:24 (Utgåva april 1980).” Konkret har detta inneburit att landstinget har svarat för hyra, el, värme och vatten samt driftskostnader för telefon till berörda enheter.

Förändringar fr o m budget 2016

Sedan ett antal år tillbaka, inkluderande de två senaste ALF-avtalen från 2003 respektive 2014, finns inte längre begreppet LUA-Mi. ALF-medlen tilldelas istället endast som ALF-medel för läkarutbildning respektive för klinisk forskning. Trots detta har LUA-Mi under lång tid ”spjälkats ur” forsknings-ALF-budgeten och definierats som en egen budgetpost i Umeå. Fr.o.m. budget 2016 redovisas kostnader för tidigare LUA-Mi istället under ’Gemensamma kostnader’ i budgeten för forskning. En successiv minskning av de f.d. LUA-Mi ytorna har skett genom att verksamhet flyttat eller att lokalytorna överförts till ALF för basenhet, när det varit möjligt Oral cellbiologi har flyttat till Tandläkarhögskolans forskningsvåning och minskade sin lokalyta (f.d. LUA-Mi) kraftigt. Även Odontologisk materialvetenskap har minskat sina f.d. LUA-Mi-lokalytor. I samband med att Institutionen för Omvårdnad och Enheten för Farmakologi flyttat till Biologihuset på campus har LUA-Mi ytorna minskat ytterligare. I samband med de genomgångar som görs av samtliga ALF-finansierade lokaler inför kommande år, kommer även kvarvarande poster för f.d. LUA-Mi att ses över.